

«Anerkjennelsen kommer av kritikken og den offentlige samtalen om et verk, og ikke av priser i seg selv.»

ALF KJETIL WALGERMO, SIDE 18

Bøkene

– Prisene henger etter

Faglitteratur Det finnes knapt en eneste litteraturpris i Norge hvor sakprosaforfattere får utmerkelser for sine bøker. Prosa-redaktør Karianne Bjellås Gilje mener årsaken ligger i et foreldet litteratursyn.

Prosa-redaktør Karianne Bjellås Gilje er en av de som mener litteraturprisene må oppdateres til også å gjelde sakprosa, og ikke bare skjønnlitteratur. Hun mener det kan føre til en sunn konkurranse på sakprosa-feltet.

TEKST: INGVILD GRANE
FOTO: GØRIL TRONSDEN BOOTH

– Det er skjønnlitteraturen som har blitt ansett som litteratur med stor L. Sakprosa som litteratur med kunstneriske kvaliteter, der både form, språk og innhold vurderes samlet, er fortsatt i en utfordrerposisjon, sier Bjellås Gilje til Bok & samfunn.

Hun kommenterer det faktum at det pr dags dato bare er Brageprisen som gir offentlige utmerkelser i form av litteraturpriser til sakprosaforfattere i Norge. Prosa-redaktøren mener at den offentlige anerkjennelsen sakprosaen etter hvert har oppnådd, ennå ikke har blitt plukket opp av litteraturpriskomiteene.

– Nå ser vi at sakprosaen blir behandlet mer seriøst, også som litteratur, ikke kun som sak. Det gjelder både i avisene og hos forlagene.

Det fører til at det blir mer påfallende hvis det bare er skjønnlitterære utgivelser som gis den anerkjennelsen litteraturpriser er, mener Bjellås Gilje.

– Sier det noe om anerkjennelsen av norsk sakprosa at det finnes så få priser for disse sjangrene?

– Jeg tror ikke det viser at det er en manglende anerkjennelse av den litterære sakprosaen pr i dag. Det er heller slik at litteraturprisene speiler hva som blir ansett som prisverdig litteratur i den perioden de ble opprettet, og de sier noe om miljøene som opprettet dem. Litteraturkritikerlaget har for eksempel i stor grad vært «skjønnlitteraturkritikerlaget».

Priser skjønnlitteraturen

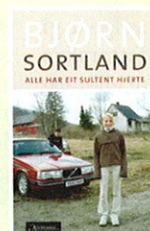
Det finnes flere litterære priser for sakprosa i Norge. Men til forskjell fra de skjønnlitterære prisene, går sakprosaprisene primært til pro-

Ukens utvalgte

AV JORID MATHIASSEN

BOK *Alle har eit sultent hjerte*
FORFATTER Bjørn Sortland
FORLAG Aschehoug

Det usagte og det nesten ikke sagte kan være vel så effektivt som å boltre seg i store ord. Det er Bjørn Sortlands finstemte og korte ungdomsroman et godt bevis på.

Kort fortalt handler romanen om 16 år gamle Ina som blir gravid med Thomas etter et ganske flyktig møte på en fest. Det høres kanskje ikke altfor lovende ut i utgangspunktet, men dette er omtrent så langt fra 1970-tallets sosialrealistiske Ung i dag-serie som det er mulig å komme.

Det er stor skrivekunst når Bjørn Sortland greier å formidle Inas tanker og hennes ambivalente forhold til gutten som har gjort henne gravid. Romanen møter leseren med et alvor og en respekt som vi ikke alltid opplever i litteratur for ungdom. Her er ingen overflødige ord og setninger, alt er slipt og pusset ned helt til bare det aller viktigste blir stående igjen. Selvsagt tilbyr heller ikke forfatteren noen lettvinne løsninger til slutt.

Og også denne gangen greier Bjørn Sortland å «snike inn» et kunstverk i romanen sin, som en bonus for oss som liker kombinasjonen kunst og litteratur.

Det var høyst velfortjent at Bjørn Sortland fikk Kritikerprisen for beste barne- og ungdomsbok for denne vesle romanen. Vi får samtidig håpe at det bidrar til at flere får øynene opp både for denne ene boka, og for sjangeren ungdomsbok. Selv uttalte forfatteren følgende da han mottok prisen:

– Ungdomsboka er en sjanger som er midt mellom alt. Det er en problematisk sjanger, men den trigger skrivingen min.

Det betyr forhåpentligvis at vi kan vente oss flere gode ungdomsbøker fra Bjørn Sortlands hånd.